

KATEDRA HISTORIE
POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU / MAGISTERSKOU PRÁCI

Autor: Bc. Ondřej Solanský

Titul: Hospodářský vývoj města Nového Jičína ve druhé polovině 16. až první polovině 17. století se zaměřením na cechy

Počet stran (příloh): 97 (4)

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Michaela Antonín Malaníková, Ph.D.

Oponent: PhDr. Karel Chobot

Hodnotící kritéria

Hodnocení

Volba tématu, originalita, přínos práce:

B

Vyjádření:

Ondřej Solanský si pro svou práci vybral zajímavé téma fungování cechovních korporací v Novém Jičíně v raném novověku, konkrétně v období od druhé poloviny 16. do první poloviny 17. století. Tato doba nebyla zvolena náhodně, ale s ohledem na fakt, že se v roce 1558 Jičín stává komorním městem, aby pak v první polovině 20. let 17. století tento status ztratil a stal se opět městem poddanským. Původním záměrem diplomového projektu bylo komplexně zmapovat dynamiku procesů, které naznačené změny držby provázely v oblasti městské ekonomiky. Tento záměr byl v průběhu projektu s ohledem na bohatost novojičínských pramenů zúžen na detailní analýzu cechovních statut. Stranou ovšem zůstala statuta nejrozsáhlejšího cechu, který i v pozdějším období dění ve městě výrazně ovlivňoval, a sice soukeníků, stejně jako jiné typy pramenů hospodářské povahy.

Práce je cenným příspěvkem nejen k hlubšímu poznání dějin města v daném období, ale ve více ohledech také hodnotnou případovou studii s potenciálem ke komparaci. Dozvídáme se zde bohaté detaily z každodenního provozu řemesel, ale i z oblasti interakce jednotlivých řemeslnických odvětví. Plastičtější je to vidět na příkladu mlynářů a pekařů, v jejichž případě detailní analýza a následná komparace statut obou řemesel jasně ukázala místa tření a zároveň společné cíle obou profesí, které měly zásadní vliv na hladké fungování každé předmoderní městské komunity. Zajímavé jsou rovněž vhledy do mocenských struktur uvnitř i vně cechů (cechovní hierarchie, městská samospráva), které měly potenciál do tvorby statut zasahovat v interakci s městskou vrchností i tzv. zemskými cechy či cechy v jiných městech, které poskytovaly modelová statuta jako vzory.

Práce s prameny, kritika a interpretace:

C

Vyjádření:

Autor pracoval s cechovními statuty skutečně detailním způsobem, v míře, která není v domácím prostředí obvyklá. Tento způsob analýzy mu umožnil nahlédnout dané prameny v nové perspektivě a upozornit na některé zajímavé transformace v prioritách studovaných cechů především v případech, kdy se ve sledované době zhruba 100 let pro jeden cech dochovalo více statut (mlynáři, řezníci, pekaři). Tyto posuny se týkají nejen náplně vykonávané činnosti, ale také aktérů, kteří se na nich podíleli, jakož i těch, kteří iniciovali jejich vydávání. Především v těchto případech se Ondřejovi dařilo nacházet některé souvislosti mezi „děním v daném cechu“ a „děním ve městě“ a poukázat na vzájemnou propojenost obou institucí. V tomto ohledu může být tato případová studie cenným srovnávacím materiálem i inspirací pro jiné podobně zaměřené analýzy.

Na druhou stranu je nutné zdůraznit, že Nový Jičín je lokalitou se skutečně bohatým pramenným materiálem pro turbulentní období, které je v práci akcentováno, přičemž potenciál pramenné základny nebyl v práci vytěžen v úplnosti.

Práce se sekundární literaturou, bibliografie:**B****Vyjádření:**

Ondřej využil řadu relevantních sekundárních prací a podařilo se mu zohlednit dostatečné množství domácích analýz, které mohl srovnat s výsledky svého výzkumu – vedle tradičně (byť poněkud problematicky) využitelných prací Zikmunda Wintera se jedná především o recentní případové studie z jiných českých a moravských lokalit, z nichž některé rovněž vznikly jako diplomové práce (Pavčina Kratěnová, Eva Němečková, Jiří Smrž, David Sobek). Podobně zaměřené zahraniční studie by práci velmi slušely.

Také by po mém soudu práci prospěla větší obeznámenost s domácí i zahraniční literaturou zabývající se fungováním předmoderní společnosti prizmatem kulturních a sociálních norem (koncept cti a nutnost její obrany, sociální kontrola a disciplinace, řemesla početná a nepočetná, normy maskulinity v rámci cechovních struktur atp.). Právě cechy byly v raném novověku klíčovými institucemi pro aplikování a vyžadování norem „správného“ jednání, jak ostatně diplomant v analytických pasážích své práce ukazuje.

Metodologie a argumentace:**C****Vyjádření:**

Některé z připomínek k metodologii byly již naznačeny výše, v oddílu věnovaném bibliografii bylo také zmíněno, že poněkud stranou tu zůstal potenciál hlouběji provázat detailní analýzu vybraných pramenů s vyvozováním obecnějších závěrů o fungování raně novověké městské společnosti na rovině mentality. Jak ale na druhou stranu práce jasně ukazuje, cechovní statuta jsou materiálem, který se pro takovou analýzu dá velmi dobře využít, a právě Nový Jičín k tomu poskytuje dobré podmínky s ohledem na dochované prameny. Můžeme jen spekulovat, o co bohatší by byl celkový obraz, pokud by předmětem analýzy byla i statuta soukeníků, kteří právě v tomto období (a dále) patřili v lokálním kontextu k nejdynamičtěji se rozvíjejícím odvětvím. Ačkoli statuta jsou považována za prameny spíše normativní povahy, Ondřej na konkrétních příkladech (např. mlynáři) ukázal, že měly potenciál elasticky reagovat na aktuální dění ve městě, což je originální a cenný přínos předkládané práce.

Struktura a forma, jazykové zpracování:**C-D****Vyjádření:**

Struktura práce je funkční, ocenila bych systematickost při analýze jednotlivých statut, kdy struktura rozboru zůstává rámcově stejná, což usnadňuje čtenáři orientaci a posiluje potenciál komparace. Poznámkový aparát v textu je formálně dotažený, stylisticky je text ale poněkud kostrbatý a místy hůře srozumitelný, přičemž snížené hodnocení jde na vrub také jazykové stránce textu, který by si zasloužil ještě jedno kolo zevrubných korektur.

Celková navržená známka:**C****Témata pro obhajobu, průběh obhajoby:**

1. Jakým způsobem se do zkoumaného materiálu promítly utužující se disciplinační tendence raně novověké městské společnosti v daném období?
2. Kdo se mohl podílet (a v praxi na příkladu zkoumaných pramenů nejčastěji podílel) na obsahové náplni statut?

Práce prošla kontrolou plagiátorství. Není plagiát.

Datum: 24. 8. 2021

Podpis vedoucí: Michaela Antonín Malaníková